

145 letih, torej leta 2075, na 10 milijard. Kake pa bodo razmere tedaj, zna le Bog.

Nikakor pa ne smemo misliti, da je ta velikanski porast prebivalstva vzne mirljiv v primeru s površino naše zemlje. Površina zemlje znaša 510 milijonov kvadratnih kilometrov. Ako omejimo naš račun le na trdo zemljo, ki znaša eno tretjino celotne površine, pride približno na 1 kvadratni kilometer 12 oseb.

Kako malo prideta 2 milijardi prebivalstva v poštev z ozirom na celotno površino, lahko spoznamo, ako si predstavimo, če bi bili ti dve milijardi postavljeni na enem mestu, oseba tik osebe. V tem slučaju bi stalo celotno človeštvo na površini 400 kvadratnih kilometrov, na prostoru, kakor ga zavzema n. pr. velenje mesto Berlin.

Preračunajmo še, koliko kubičnega prostora bi rabili 2 milijardi oseb, ako bi položili človeka na človeka in jih spravili v skupen zaboj. Človek zavzema toliko kubičnih decimetrov (= 1 l) prostornine, koliko kilogramov tehta. Vzemimo, visoko računano, povprečno težo človeka na 100 kg, zavzema po tem računu sedajna množina prebivalstva na zemlji skupno 200 milijard kubičnih decimetrov = 200 milijonov kubičnih metrov. To bi bil zaboj, ki bi moral biti visok 600 m in ravno toliko dolg ter širok.

V primeri s skupno velikostjo naše matere zemlje sta 2 milijardi zemeljskih otrok malenkost. To nam naj bo v tolažbo, da bodo imeli na zemlji ljudje tudi tedaj dovolj prostora, ko se bode dvignilo njih število na tri in na deset milijard.

*

Ribiški doživljaji.

Kakor lovci, imajo tudi ribiči svojo posebno latinščino, v kateri pripovedujejo večkrat v domišljiji porojene doživljaje. Ribiška kronika zaznamuje slučaje, da je ujel ribič ribo z dvema čeljustmi, dvema repoma ter sploh vsemogoče v vodi živeče nestvore. V žolodcih luskarjev so pa že našli uprav čudešne reči. Tako n. pr. je ujel ribič na trnek 175 funtov (1 funt = ¼ kg) težko ribo (nemško: Stör) in našel v ribjem žolodcu te le predmete: cigaretno dozo, škaflo za sardine, nekaj trnkov, mošnjo s tremi holandskimi goldinarji, kovinasto medajlo in glavo nekega kipa.

Malo čudno se glasi tudi naslednji slučaj: Mlada gospa je zgubila pri vožnji v čolnu po Eylingen jezeru poročni prstan in bila vsled te izgube zelo žalostna ter potrta. Tamkaj, kjer jej je zdrknil prstan v vodo, je bilo jezero zelo globoko in ni bilo niti misliti na kako iskanje. Slučaj je že zmogel na svetu vse mogoče. Nekaj dni za tem je kupila ista gospa 5 funtov težko ščuko, jo je sama pripravljala in zadela pri trebljenju na tollkanj težko pogrešani prstan. Roparska in vedno glad-

Zobozdravnik dr. Franc Martin specialist za zobne in ustne bolezni

Maribor, Slovenska 9 zopet ordinira

na riba je morala v vodo se potapljajoči svetli predmet hlastno požreti in tako se je vrnil po čudnem slučaju ter ovinku nazaj v posest prvotne ter prave lastnice.

Nekaj podobnega je doživel ribič, ki je ribil na trnek z vzvišenega prostora. Zagrabila je za vabo ščuka. V trenutku, ko se je iztrgala, je potegnila močno za drog in pri tem so padli ribičevi naočniki v vodo. 14 dni za tem je prejel od svojega nekdanjega spremljevalca zavojček po pošti. Ko je razvil poslano, so bila njegova pri ribljenju zgubljena očala, a seve nekoliko poškodovana. V zavoju je še bila pismena rešitev uganke. 13 funtov težko »ščuko naočarko« je ujel omenjeni drugi ribič, ki je našel naočnike med ribjimi škrgami.

Da je mogoče ujeti ribo celo s pomočjo motornega kolesa, sta dokazala 2 trnkarja, ki sta zašla v neprijeten položaj. Ena od nju na trnek ujeta ščuka se je zagnala proti drugi strani reke in se je zagostila s trnkom ter motvozom vred bolj globoko med korenine. Vse vlečenje ter cukanje za žnoro je bilo zaman. Slučajno se je pripeljal brat enega ribičev po drugi strani reke na motornem kolesu. Po kratkem sporazumljenju je porinil kolo tik nad mesto, kjer je tičala riba in spustil motor z vso silo v pogon. Ropotanje motorja je tako presenečilo 10funtno ribo, da je hušnila iz skrivališča in že je morala tudi v ribičevo torbo.

Dva ribiča sta sedela ob bregu grajskega ribnika in zalezovala ščuke. Naenkrat se je žnora stresla in že je ni bilo mogoče več izvleči. Oba ribiča sta skušala rešiti trnek z dolgim drogom, kakor ga rabijo gasilci pri trganju goreče strehe. Vlekla sta in natezala in privlekla konečno z zadnjimi močmi iz blata viteški jekleni oklep. Motvoz je peljal skozi izrezo v rami v notranost, kjer se je skrivala tudi ščuka, ki je romala z oklepom vred na suho.

Ribič je ujel ribo (Alant), jo spravil v mrežo in jo skrbno zavezano potuknil pod vodo, da bi ostala do odhoda pri življenju. Naenkrat pa začne riba v mreži klofutati ter tolči po vodi, da je pljusnila voda visoko ter na vse strani. Trnkar se je zbal, da bi mu plen ne ušel, zagrabil za mrežo in izvlekel 8 funtov 350 gramov težko ščuko, ki je držala v žrelu ujeto ribo ter mrežo, a je tudi sama plačala drzno požrešnost s smrtjo.

Iz Labe na Češkem je potegnil ribič 20funtno ščuko, jo lopnil s kamnom po glavi, da bi jo ubil in hotel izrezati trnek. Njegova nepazljivost se je prav bridko maščevala. Naenkrat je omamljena roparica zaprla žrelo in en prst prestrašenega ribiča je ostal za vedno v ostri pasti.

Ribič je imel muho na trnku. Za muho je zagrabila žaba, za žabo ščuka. Ko je ribič dvigal plen iz vode, je izvlekel le žabo, ščuka je odplavala.

Pri ribljenju v nemškem Ammer jezeru ob reki Mole je obvisela ribiču na trnku 24funtna postrv. Presrečni ribič ni utegnil, da bi bil izvlekel ujeto s pomočjo žnore, ampak se je kar sam pogнал v vodo in prinesel v rokah orjaško postrv na veliko veselje gledalcev.

Star gospod, kateremu se ni prav sanjalo, kaj je ribljenje na večje ribe, je ujel na trnek velikega solača. Ker plena ni mogel kar tako izvleči, je pritr dil motvoz na čoln in odhitel v vas po pomoč. Imel je še to srečo, da je sullec počakal na trnku tako dolgo, dokler se ni vrnil gospod v družbi kmeta z mfožo, ki mu je spravil orjaka na suho.

*

Iz šale resnica.

(Doživljaj iz afriške džungle.)

Dva angleška raziskovalca sta bila z mnogoštevilnim spremstvom zamorcev na lovu na slone v džunglah osrednje Afrike. S sloni se sicer nista srečala, vendar sta opazovala življenje in kretanje raznih drugih izrednih živali in zverjadi. Posebnost afriških pragozdov in divjin so veliki nosorogi, ki postanejo v slučaju razdraženosti nevarnejši od leva ter slona.

Nekega večera sta taborila Angleža v džungli. Spremstvo je zakurilo dva mogočna ognja, da bi bili varni pred napadi od zverin, ki se boje ter ogibljejo žareče luči. Raziskovalca sta srečala pred svojim šotorom čaj, zamorci so se zabavali glasno po svoje pri ognju.

Pri pogledu na razigrano zamorsko družbo je vprašal eden od Angležev tovariša: »Kaj misliš, bi napravili ti le črni veseljaki, ako bi se začel bližati taboru nosorog?« Nagovorjeni je bil resnega mnjenja, da bi neustrašeno zapodili zverjad z gorečimi plamenicami. Tovariš ni verjel in trdil, da je zamorec bojazljivec, ki bi sigurno pobegnil, ako bi se mu bližala nosoroga nevarnost. Glede pravkar omenjenega vprašanja se Evropejca nista mogla zediniti. Enemu je padlo na um in je predlagal: »Kaj se bova prepirala. Pokličiva vsak svojega zamorskega strežaja, ki nama pravkar pripravljata ležišče. Ovijsva oba skupaj v najini sivi odeji. Naj se splazita po vseh štirih v bližnje grmovje, odkoder se naj pričneta bližati taboru s posnemanjem strašnega nosoroga. Bova se prepričala na lastne oči, ali je zamorec junak ali zajec.«

Predlog je bil obema po godu. Strežaja sta se smejala šali ter prinesla sivi odeji, ki sta bili res iste barve kakor

nosorog. Angleža sta povezala oba zamorca skupaj, ju odela in jima dala v roke kol, ki bi naj posnemal nosorogov rog na sredini nosu.

Ni trpelo baš dolgo, ko se je razleglo iz trnjeve gošče lomastenje, kakor bi se bližala ogromna žival in jezno pihanje, kakor razodeva skrajno ogorčenost nosorog. Pri tem pojavu so na mah utihnili zamorci, nategnili ušesa in si nekaj skrivnostno namignili. Že so bili vsi pri ognju in vsak je potegnil kot baklja goreč kol in te so metali z divjim kričanjem v smer, iz katere se je bližala nevarnost.

Kakor strela iz jasnega se je približal resnični nosorog iz strani, kjer sta sedela pred šotorom kakor zid prebledela Angleža. Ko so zapazili zamorci, da grozi tudi gospodoma nevarnost, so navalili s plamenicami z vso neustrašenostjo na nosoroga, ki je ogrožal oba Angleža, in ga res prepodili s tuljenjem ter metanjem plamenečih ogorkov. Pravi nosorog je ubral svojo pot ter izginil v noč, treba je bilo posvetiti v beg še drugemu, ki je še vedno lomastil po grmovju ter pihal proti ognju. Črni junaki so se lotili zveri s podvojeno srditostjo in že so leteli ogorki na odejo obeh v nosoroga preoblečenih strežajev. V strahu, da se ne bi opekla in še zgorela, sta pognala proč že tleči odeji in kriknili v zamorščini, kedo in kedaj da sta in naj prenehajo z metanjem ognja. Ko so zapazili zamorci pretvorbo nosoroga v dva vpijoča človeka, so za trenutek kar ostrmeli, baklje so jim popadale iz rok, nato so pa zagnali grozen krik in jo ubrali vsi z zverinsko strahotnim tuljenjem v prazgod.

Prizor pobega se je dolgal s tako bliskavico, da nista utegnili zaustaviti preplašene zamorske družbe ne Angleža in ne črna strežaja. Na vrnitev spremstva sta čakala raziskovalca zastonj celo noč, cel drugi dan in še eno noč. Zamorcev ni bilo več nazaj in kaj je preostalo Angležema drugega, nego kreniti na povrat iz džungle, koje mikavosti sta jedva okusila. Iz šale se je rodila bridka resnica. Zamorci se niso ustrašili nosoroga, pač pa — strašne prikazni, ki je bila ob enem zver in človek!

*

Navidezna smrt.

James Braid, odkritelj prikazni umetnega uspavanja (hipnoze), pripoveduje ta-le slučaja navidezne smrti, ki sta dokazano resnični:

Na dvoru Rundjeet Single v Indiji je živel fakir. Posedal je nad seboj tako moč, da se je pustil živ zavezati v vrečo. Vrečo s fakirjem vred so porinili v izdolbino v zid in luknjo zazidali. Da bi bila vsaka prevara izključena, so zazidano odprtino zapečatili ter skrbno zastražili. Po preteku nekaj tednov so odprli luknjo. Iz razvezane vreče so izvlekli na videz mrtvega fakirja, ki ni dajal niti najmanjših znakov življenja. Odstranili so mu vosek, s katerim je imel zamašeni nosnici ter ušesa, odprli usta, mu polili preko glave mlačne vode, položili na obe senci vročega testa ter namazali trepalnici

s surovim maslom. Po teh predpripravih so se pojavila po celem telesu cukanja, nagubana koža se je napela in fakir se je prebudil v življenje.

Angleški zdravnik dr. Cheyne iz Dublina je doživel skupno z dr. Baynardom in Skrinejem tale dokazani slučaj: Oberst Townsend je imel svoje telo tako v popolni oblasti, da je legel na hrbet in naenkrat sta mu začela počasneje bitij žila ter srce. Sčasom je prenehalo srce z bitjem in pojavila se je navidezna smrt. Po preteku pol ure so podržali pred oberstova usta ogleдалo, na katerem ni bilo opaziti niti trohice delovanja pljuč. Na videz mrtvi se je prebudil sam k življenju.

V očigled enakim slučaju, kot sta zgoraj navedena, tudi znanost ni mogla držati križem rok. Učenjaki trdijo, da je navidezna smrt pri človeku podobna prikazen, kakor je pri nekaterih živalih zimsko spanje. V slučaju navidezne smrti in zimskega spanja se zniža življensko delovanje na najnižjo stopnjo.

Isto prikazen kakor pri človeku in živalih je opaziti tudi pri rastlinah in posebno semenih. Dokazano je znanstvenim potom, da obdržijo nekatera semena, n. pr. pšenica, kaljivost okrog 200 let, a dalje nikakor ne. Nekateri so celo trdili, da je vzklila, vzrasla in obrodila pšenica, katero so našli v grobnicah egipčanskih faraonov, ki je bila stara nekaj tisoč let. Te trditve so bajke. Ko so pšenična zrna iz staro-egipčanskih grobov omočili z vodo, so se spremenila v kašo in razpadla.

Bistvo vsakega življenja je sprememba snovi, ki povzroča spremembo oblike pri rasti in spremembe energije pri pretvarjanju toplote, mehanične in električne energije. Vse te vzroke življenja je mogoče zmanjšati, nikakor ne popolnoma odstraniti, ker potem nastopi neizogibna smrt, iz katere ni telesne prebuditve v zopetno življenje.

Sadje ima ceno!

Stajersko sadje ima letos lepo ceno. Je to slučaj, ker je drugod sadja malo. Letos je dosti kupcev iz tujine. Ako bodo letos zadovoljni, bodo prišli k nam tudi tedaj, ko bo drugod sadja dovolj. Zato je potrebno, da vemo pravilno ravnati s sadjem, da ga pravilno spravimo in vlagamo. V ta namen služi Pričlova knjiga »Spravljanje, razbiranje, vlaganje, shranjevanje in razpošiljanje sadja.« Ta knjiga stane 16 Din. Enako bođe prav prišla knjiga od istega pisatelja »Amerikanski način sortiranja in pakovanja sadja«, po 5 Din. Sadje pa ima tudi za dom veliko vrednost, ako se prav z njim ravna. Letos bo tudi sadne pižaje malo, zato bo imela svojo ceno. Tudi tu je treba znati! Naročite si zato knjižico »Sadje v gospodinjstvu« za 24 Din in »Sadno vino in sadjevece« za 10 Din.

Druge poučne knjige za sadjarje so še sledeče: »Sadjarstvo«, 52 Din, »Breskev in marelice«, 10 Din, »Praktični sadjar«, 80 Din, »Slike najboljših hruške«, 10 Din, »Sadjarstvo za male«, 10 Din.

Vse te knjige naročite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogaško Slatino! Zahtevajte prospekte!

Gospodarska obvestila.

Borove štuke za korita, late, krajnike, škodle (šindeli) za strehe in vsake debelosti rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Vinsko sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Gospodarski tečaj Kmetijske zveze za ormoški okraj se vrši v nedeljo dne 7. septembra po rani službi božji v Katoliškem domu v Ormožu. Spored tečaja: 1. O davščinah: kako se preračunajo, kedaj zapadejo, navodila za znižanje davkov vsled elementarnih nezdod itd. 2. Kmetijsko strokovno predavanje. 3. O sedanjem položaju kmetijstva in kmetijskega stanu. Kmetijska stanovska organizacija. — Predavajo strokovnjaki iz Maribora in iz Ptuj. Člani Kmetijske zveze ormoškega okraja, pridite v velikem številu na svoj gospodarski tečaj!

Nekaj

iz ruskega gospodarstva.

Avstrijski ministrski uradnik dr. pl. Panc je nedavno govoril na Dunaju v klubu za kmetijstvo o gospodarskih razmerah v Rusiji. Ker je mož bržkone dobro poučen, nas mora zanimati, kar je vedel povedati novega. Pred veliko vojno že je hotel ruski minister Stolipin v Rusiji ustvariti kmetijski stan podoben kmetu na zapadu. Do tiste dobe je kmetstvo polje bilo last vaške zadruga, mira. A Rusija je prevelika in kar je Stolipin dosegel, je bila malenkost vpričo neštivilne ljudske množice, ki je hotela grude. Od l. 1906 naprej so začeli med ljudstvo deliti cesarska in državna posestva; mnogo ljudi se je selilo v Sibirijo, ali vse to ni še zaleglo. Kmetstvo zemljišče je bilo naprej zadržana last. Mir je vsakih 12 let nanovo delil zemljišče med ljudi, ki so ostali nekaki najemniki ter na grudo nikakor niso bili navezani. V teh razmerah je Leninovo geslo: »Vzemite, kar se vam je oropalo!« — našlo popolen odmev. S fronte so se vsipali kmetje domov, poklali vse veleposestnike in delili njihova zemljišča. Kmetom ni bilo za komunizem, bilo jim je za polja. Prevrat je bil v polnem tiru in nasprotnika revolucije Kolčak ter Wrangel sta kmete šele prav tirala v prevrat, ker sta hotela veleposestvu vrniti, kar se mu je bilo od kmetov odvzelo. Kmet je postal pristaš revolucije, ko mu je ta obetala bogatega plačila. Saj so se tudi v drugih državah v kmetu vzbujale socijalistične misli, ko se jim je obetalo zemljišče veleposestnikov.

Mali posestnik prideluje zase in za svojo družino, za izvoz dela le veleposestvo. Ko so se v Rusiji veleposestva strla, je nehal izvoz. Od malega posestnika, ki ni imel ne orala ne konja, država ni mogla ničesar zahtevati, zato so se ustanovljala državna gospo-